

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№

956

07.06.2017

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

“ 30 ” червня 2017 р.

за № 806/30674

Керівник реєструючого
органу _____

підпис

Відповідно до Законів України „Про соціальні послуги”, „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” та на виконання Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2012 року № 556-р, Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р,

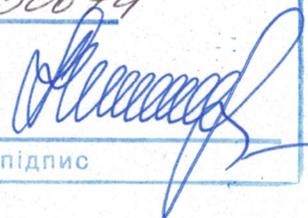
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний стандарт соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, що додається.
2. Управлінню у справах людей похилого віку та надання соціальних послуг (Суліма О. В.) забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Федорович Н. В.

Міністр

А. Рева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
07 червня 2017 року № 956

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України	
" 30 " червня 2017 р.	
за № 806/30674	
Керівник реєструючого органу _____	
	підпис

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
соціальної послуги підтриманого проживання
осіб похилого віку та осіб з інвалідністю

I. Загальні положення

1. Цей Державний стандарт визначає зміст, обсяг, умови, норми і нормативи, порядок надання соціальної послуги підтриманого проживання та показники її якості.

2. Цей Державний стандарт застосовується для:
організації надання соціальної послуги підтриманого проживання особам похилого віку та/або повнолітнім особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування;
моніторингу та оцінки якості надання соціальної послуги підтриманого проживання;
визначення тарифу на платну соціальну послугу підтриманого проживання.

3. Соціальна послуга підтриманого проживання в обсягах, визначених цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установленням диференційованої плати.

4. У цьому Державному стандарті терміни вживаються в таких значеннях:
індивідуальний план надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – Індивідуальний

план) – документ, складений на підставі комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено заходи, що проводяться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, результати моніторингу і перегляду цього плану;

моніторинг та оцінка якості надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – постійний або періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, метою якого є оцінка поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем і надання рекомендацій для їх усунення;

мультидисциплінарна команда – група, що складається не менше ніж з трьох осіб, до складу якої входять соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, юрисконсульт, психолог або сестра медична та інші;

надавач соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – надавач соціальної послуги) – фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо виконує заходи, що становлять зміст соціальної послуги;

отримувач соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – отримувач соціальної послуги) – особа похилого віку та/або повнолітня особа з інвалідністю, яка потребує надання соціальної послуги підтриманого проживання або отримує таку послугу;

соціальна послуга підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – соціальна послуга) – комплекс заходів з надання місця для проживання, навчання, розвитку та підтримки навичок самостійного проживання, допомоги в організації розпорядку дня, організації медичного патронажу, допомоги у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання), з представництва інтересів, надання допомоги в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, інформації з питань соціального захисту населення, допомоги в отриманні безоплатної правової допомоги, спрямований на створення для отримувачів соціальної послуги соціально-побутових умов для самостійного проживання, захист їхніх прав та інтересів і залучення їх до життєдіяльності територіальної громади;

суб'єкт, що надає соціальну послугу підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – суб'єкт, що надає соціальну послугу), – підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності, фізична особа – підприємець, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Інші терміни в цьому Державному стандарті вживаються у значеннях, визначених Законами України „Про соціальні послуги”, „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”, „Про психіатричну допомогу” та іншими нормативно-правовими актами.

II. Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається на підставі:

звернення (заяви) отримувача соціальної послуги або його законного представника (для недієдатних осіб) про надання соціальної послуги чи рішення органу опіки та піклування (у разі відсутності законного представника) до суб'єкта, що надає соціальну послугу;

документа, що посвідчує особу отримувача соціальної послуги, його законного представника;

документа, що підтверджує повноваження законного представника, уповноваженої особи органу опіки та піклування.

2. Рішення про надання соціальної послуги чи відмову у її наданні приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з дати звернення отримувача соціальної послуги з урахуванням його індивідуальних потреб.

3. У разі якщо за наявних ресурсів суб'єкт, що надає соціальну послугу, не здатний задовольнити індивідуальні потреби отримувача соціальної послуги, він письмово повідомляє про це отримувача соціальної послуги або його законного представника із поясненням причин неможливості надання такої соціальної послуги та наданням інформації про можливість отримання соціальної послуги в іншого суб'єкта, що надає соціальні послуги.

4. Підставами для припинення надання соціальної послуги є:

письмова відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги;

наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги (у тому числі усі хвороби в гострому періоді, що потребують стаціонарного лікування, зокрема у спеціалізованих закладах (відділеннях) охорони здоров'я, гострі інфекційні захворювання, гострі стадії психічних захворювань і хронічні психічні захворювання в стані загострення);

закінчення строку дії та/або порушення умов договору про надання соціальної послуги;

зміна місця проживання/перебування отримувача соціальної послуги у разі, якщо це призводить до зміни суб'єкта, що надає соціальну послугу;

рекомендації отримувачу соціальної послуги щодо отримання соціальної послуги стаціонарного/паліативного (хоспісного) догляду;

припинення діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

смерть отримувача соціальної послуги.

III. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається суб'єктом, що надає соціальну послугу, після комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача

соціальної послуги, складання індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

Комплексне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги підтриманого проживання (додаток 1) проводиться впродовж 14 календарних днів з дати звернення (подання заяви).

2. Форма комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги розробляється суб'єктом, що надає соціальну послугу, з урахуванням його спеціалізації.

Комплексне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги проводиться надавачем соціальної послуги із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

Ступінь індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги визначається:

для осіб похилого віку та повнолітніх осіб з інвалідністю з фізичними та/або сенсорними порушеннями – відповідно до таблиці 1 (додаток 1) та згідно зі шкалою оцінки можливостей виконання елементарних дій і шкалою оцінки можливостей виконання складних дій, наведених відповідно в таблицях 2 і 3 (додаток 1). Для отримання соціальної послуги сумарний результат оцінки можливостей виконання елементарних та складних дій має бути не менше ніж 63 бали та не більше ніж 126 балів;

для повнолітніх осіб з інтелектуальними та/або психічними порушеннями – відповідно до шкали оцінки навичок проживання за основними категоріями та картки визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, наведених відповідно у таблицях 4 і 5 (додаток 1). Для отримання соціальної послуги рівень навичок проживання за категоріями організації харчування, зовнішнього вигляду, дотримання правил особистої гігієни, здоров'я, утримання помешкання, дотримання правил безпеки та поведінки у разі надзвичайних ситуацій, міжособистісних відносин має бути щонайменше задовільним, а сумарний результат за цими категоріями повинен бути не менше ніж 78 балів, за іншими категоріями – щонайменше базовим, а сума балів за такими категоріями має бути не менше ніж 64.

3. Результати проведення комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги є підставою для складання Індивідуального плану та укладання договору про надання соціальної послуги.

4. Через 30 днів з початку надання соціальної послуги надавачем соціальної послуги проводиться повторне визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги з метою коригування індивідуального плану (за потреби). Надалі визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги проводиться за потреби, але не менш як один раз на рік.

IV. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

1. Індивідуальний план (додаток 2) є основою для надання соціальної послуги та ґрунтується на результатах комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

2. Індивідуальний план складається протягом 5 робочих днів після визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги із залученням отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

Індивідуальний план складається у двох примірниках і підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу.

Один примірник Індивідуального плану надається отримувачу соціальної послуги або його законному представнику, інший – залишається у суб'єкта, що надає соціальну послугу.

3. В Індивідуальному плані зазначаються:
загальні відомості про отримувача соціальної послуги;
заходи, що проводяться при наданні соціальної послуги;
періодичність, строки та обсяги виконання заходів;
відомості про виконавців заходів;
дані щодо моніторингу результатів надання соціальної послуги та перегляду індивідуального плану (за потреби).

Індивідуальний план переглядається разом із отримувачем соціальної послуги (його законним представником) через 30 календарних днів з початку її надання з метою коригування (за потреби) та з урахуванням повторного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги.

V. Укладання договору про надання соціальної послуги

1. Із кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником протягом 3 робочих днів після прийняття рішення про надання соціальної послуги, визначення ступеня індивідуальних потреб та складання Індивідуального плану укладається договір про надання соціальної послуги.

2. Договір про надання соціальної послуги укладається за участю отримувача соціальної послуги та/або його законного представника.

3. Договір про надання соціальної послуги підписується отримувачем соціальної послуги або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує один примірник договору.

VI. Місце та строки надання соціальної послуги

1. Соціальна послуга надається у приміщенні суб'єкта, що надає соціальну послугу, або отримувача соціальної послуги (за його письмовою згодою).
2. Соціальна послуга надається протягом строку, впродовж якого у отримувача соціальної послуги існує потреба в її наданні.
3. Строки надання соціальної послуги визначаються індивідуально для кожного отримувача соціальної послуги залежно від його потреб, узгоджуються з отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником після комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб і зазначаються в договорі про надання соціальної послуги.

VII. Принципи надання соціальної послуги

1. Доступність соціальної послуги:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо інформування отримувачів соціальної послуги про зміст соціальної послуги, порядок звернення за її наданням, порядок і умови її надання. Інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на спеціальних стендах у доступному місці приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, викладається на контрастному фоні шрифтом, розмір якого дає змогу вільно прочитати текст, у тому числі особам із порушеннями зору, та має бути візуально доступною для осіб, що переміщуються у кріслах колісних. Інформація також надається у спеціальних листівках, буклетах, брошурах, за потреби – із застосуванням рельєфно-крапкового шрифту для отримувачів соціальної послуги, які не бачать, але читають за допомогою шрифту Брайля. Інформація для отримувачів соціальної послуги подається мовою, в тому числі доступною для розуміння та читання особами з інвалідністю з інтелектуальними порушеннями. Інформація висвітлюється в засобах масової інформації, на офіційних сайтах суб'єктів, що надають соціальну послугу, тощо;

суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує свою діяльність у приміщеннях, спеціально обладнаних і пристосованих для обслуговування в них осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до державних будівельних норм і стандартів. За потреби з урахуванням категорії отримувачів соціальної послуги аналогічним чином облаштовується територія, прилегла до приміщень суб'єкта, що надає соціальну послугу, призначених для надання соціальної послуги.

2. Адресність та індивідуальний підхід:

надавачі соціальної послуги застосовують індивідуальний підхід (з урахуванням фізичного та психічного стану отримувача соціальної послуги) та з повагою ставляться до особи, раси, національності, культури, релігії, віку, статі, зумовлених інвалідністю особливостей отримувачів соціальної послуги;

надавачі соціальної послуги роз'яснюють отримувачам соціальної послуги обставини та наслідки прийняття рішень з питань, що стосуються їх життєдіяльності;

отримувачі соціальної послуги мають бути поінформовані про свої права, обов'язки, а також про державні й громадські організації, до повноважень яких належить забезпечення захисту прав людини, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах, вручення інформаційних листівок, буклетів тощо.

3. Законність:

надавачі соціальної послуги провадять свою діяльність із дотриманням етичних норм та правил, із повагою до гідності отримувачів соціальної послуги та з недопущенням негуманних і дискримінаційних дій щодо них;

отримувачам соціальної послуги надається інформація про порядок оскарження дій надавачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та їх законні представники мають бути поінформовані про права та обов'язки отримувача соціальної послуги;

інформація отримувачам соціальної послуги з інтелектуальними та сенсорними порушеннями надається мовою, доступною для читання та їх розуміння, а також в доступних для них форматах.

4. Конфіденційність інформації:

суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо захисту персональних даних відповідно до вимог Законів України „Про інформацію”, „Про захист персональних даних”, „Про психіатричну допомогу”, конфіденційної інформації щодо отримувачів соціальної послуги;

отримувачі соціальної послуги та їх законні представники в обов'язковому порядку ознайомлюються із заходами щодо дотримання принципу конфіденційності;

надавачі соціальної послуги інформують отримувачів соціальної послуги та їх законних представників щодо нерозголошення отриманої ними конфіденційної інформації.

5. Надання соціальної послуги здійснюється з дотриманням інших принципів, визначених законодавством.

VIII. Зміст соціальної послуги

1. Основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання (додаток 3) передбачають:

надання місця для проживання;

навчання, розвиток та підтримку навичок самостійного проживання;

допомогу в організації розпорядку дня;

організацію медичного патронажу;

допомогу у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне

прибирання);

представництво інтересів;

допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами;

надання інформації з питань соціального захисту населення;

допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги.

2. Зміст соціальної послуги та її обсяг для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги та зазначаються в Індивідуальному плані.

3. З метою визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги надавач соціальної послуги здійснює впродовж перших двох тижнів щоденне спостереження за навичками отримувача соціальної послуги задовольняти власні потреби та його адаптацією – при повторному визначенні ступеня індивідуальних потреб.

Після визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги в Індивідуальному плані зазначаються заходи, терміни, періодичність відвідування отримувача соціальної послуги надавачем соціальної послуги.

IX. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує необхідну кількість працівників відповідно до потреб отримувачів соціальної послуги та згідно зі штатним розписом, складеним в установленому порядку.

2. Надання соціальної послуги забезпечують безпосередньо надавачі соціальної послуги. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, в разі потреби може залучати до надання соціальної послуги психологів, соціальних педагогів, юрисконсультів та інших фахівців.

Для виконання заходів, передбачених Індивідуальним планом і договором про надання соціальної послуги, суб'єкт, що надає соціальну послугу, на договірних засадах може залучати підприємства, установи, організації, фізичних осіб – підприємців та інших фізичних осіб, зокрема волонтерів.

3. Надавачі соціальної послуги повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80 „Соціальні послуги”, затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 29 березня 2017 року № 518.

4. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо: підвищення кваліфікації надавачів соціальної послуги за рахунок роботодавця;

формального та неформального професійного навчання надавачів

соціальної послуги;

попередження професійного (емоційного) вигорання надавачів соціальної послуги, зокрема шляхом організації обміну досвідом та супервізій;
 проведення атестації надавачів соціальної послуги.

5. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, розробляє та затверджує посадові інструкції надавачів соціальної послуги.

6. Надавач соціальної послуги повинен проходити обов'язкові медичні огляди відповідно до законодавства.

Х. Приміщення та обладнання

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, забезпечує наявність необхідної кількості приміщень для проведення заходів із надання соціальної послуги.

Приміщення для надання соціальної послуги має відповідати основним вимогам до приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, призначеного для надання соціальної послуги (додаток 4).

2. Приміщення суб'єкта, що надає соціальну послугу, має відповідати санітарним і протипожежним вимогам, бути забезпеченим гарячим і холодним безперебійним водопостачанням і водовідведенням, освітленням, опаленням згідно з вимогами законодавства, обладнаним засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до державних будівельних норм і стандартів.

3. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, для забезпечення виконання заходів з надання цієї соціальної послуги повинен:

забезпечити наявність твердого та м'якого інвентарю (меблі, посуд, постіль тощо), мийних та дезінфекційних засобів у разі надання місця для проживання;

забезпечити надавачів соціальної послуги робочим місцем, обладнанням, інвентарем, витратними матеріалами та робочим одягом, необхідними для виконання їхніх посадових обов'язків з надання соціальної послуги. Якщо відповідно до виявлених потреб групи отримувачів соціальної послуги передбачено цілодобове перебування персоналу, для працівників мають бути обладнані окремі місця для відпочинку (спальні місця).

XI. Інформаційно-методичне забезпечення організації та надання соціальної послуги

1. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема, забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, створює можливості для професійного навчання надавачів соціальної послуги, обміну досвідом надавачів соціальної послуги з іншими суб'єктами надання соціальних послуг.

XII. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, організовує виконання заходів з надання цієї соціальної послуги із залученням (за потреби та на договірній основі) інших підприємств, установ, організацій, закладів.

XIII. Документація для організації процесу надання соціальної послуги

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, здійснює свою діяльність відповідно до установчих документів (положень, статутів), цивільно-правових договорів (для фізичних осіб – підприємців) та інших нормативно-правових актів з питань, що належить до компетенції суб'єкта, що надає соціальну послугу.

Документація ведеться, оформляється та зберігається відповідно до вимог законодавства.

XIV. Оцінка ефективності надання соціальної послуги

1. Ефективність надання соціальної послуги оцінюється під час проведення зовнішнього та внутрішнього оцінювання якості соціальної послуги.

2. Суб'єкт, що надає соціальну послугу, проводить опитування отримувачів соціальної послуги з метою отримання відгуків про організацію та надання соціальної послуги.

Результати опитувань обговорюються під час аналізу діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, та надавачів соціальної послуги і враховуються у подальшій роботі з метою підвищення ефективності та якості надання соціальної послуги.

XV. Моніторинг та оцінювання діяльності з надання соціальної послуги

1. Діяльність суб'єкта, що надає соціальну послугу, підлягає моніторингу, внутрішньому та зовнішньому оцінюванню на відповідність соціальної послуги, що ним надається, законодавству України, у тому числі вимогам цього Державного стандарту.

Результати моніторингу, внутрішнього та зовнішнього оцінювання використовуються для усунення виявлених недоліків та вжиття заходів з покращення діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу.

2. При моніторингу застосовуються статистичні, адміністративні та оперативні дані з надання соціальної послуги.

3. При проведенні внутрішнього та зовнішнього оцінювання застосовуються показники якості соціальної послуги (додаток 5).

Внутрішнє оцінювання проводиться суб'єктом, що надає соціальну послугу, не рідше ніж один раз на рік.

Зовнішнє оцінювання суб'єктів, що надають соціальну послугу, проводиться центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Суб'єкт, що надає соціальну послугу, вживає заходів щодо:

інформування отримувачів соціальної послуги та їх законних представників про проведення зовнішнього оцінювання діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу;

забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальної послуги та їх законних представників до органу, що здійснює зовнішнє оцінювання.

До процедури оцінювання залучаються надавачі соціальної послуги, отримувачі соціальної послуги та їхні законні представники.

З метою оцінювання розробляється і впроваджується процедура консультацій з отримувачами соціальної послуги та/або їх законними представниками щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, визначеним у цьому Державному стандарті.

4. Результати моніторингу та оцінювання якості надання соціальної послуги оприлюднюються і поширюються серед отримувачів соціальної послуги, населення адміністративно-територіальної одиниці, де здійснює свою діяльність суб'єкт, що надає соціальну послугу.

XVI. Фінансово-економічне обґрунтування вартості соціальної послуги

Вартість соціальної послуги визначається з урахуванням собівартості послуги, адміністративних витрат і податку на додану вартість відповідно до законодавства.

Вартість соціальної послуги, що надається за рахунок коштів місцевих бюджетів, формується з урахуванням фінансових можливостей відповідних місцевих бюджетів.

**Начальник Управління
у справах людей похилого віку
та надання соціальних послуг**

О. Суліма